

ПОМОЩА НА БОГИНЯТА КИТАЙСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

Ху-Та-Чен имал обичай, всяка заran, когато отива на училище, и всяка вечер, когато се връща, да се отбива в храма на богинята Кун-Ям, който се намирал край пътя. Тъй го била научила майка му, която почитала особено тая богиня. Тя била набожна жена и приучила сина си също на набожност.

Бащата на Ху-Та-Чен бил преселник — манджурец^[1]. Служил като чиновник дълги години в града, чак до смъртта си. А той починал, още когато Ху бозаел.

Във времето, за което разказва приказката, Ху бил вече на петнадесет години; майка му се грижела да му сгледа булка.

Една вечер, по обичая си, Ху-Та-Чен влязъл в храма да се помоли. На излизане от храма срещнал на двора мома — такава хубавица, каквато не бил виждал дотогава.

Позагледал се той в нея, поклонил ѝ се и я запитал:

— Мога ли да знам, коя си ти? Извини ме за любопитството. Аз съм син на покойния чиновник Чен и живея с майка си тук наблизо.

— Аз се казвам Лин-Тчу. Ние живеем в село Миао. Мой баща е бояджията Пак.

Като рекла това, усмихнала се.

На момъка станало светло на душата. Приискало му се да каже още нещо. Какъвто си бил искрен и простодушен, запитал направо момата:

— Кажи ми, Лин-Тчу, сгодена ли си за някого, или не си още?

Лин-Тчу се изчервила. Засрамила се.

— Не — отвърнала.

— А ще ли се омъжиш за мене, ако те поискам?

— То е такава работа... Аз... аз... не знам.

И пак се изчервила, но тъй погледнала Ху-Та-Чен, че той разбрал: тя няма да откаже. А когато се сбогували при вратите на храма, Лин-Тчу дори го посъветвала:

— Ей там живее Цуй-Ен-Ченг. Той е голям приятел на баща ми. Помоли го да отиде да ти сватува.

Ху-Та си отишъл вкъщи много радостен. Леко му било, сякаш хвърчал — на земи не стъпвал. Нещо му биело силно в гърдите.

И майката се зарадвала не по малко от сина си, че си е намерил невеста. Отишла при Цуй-Ен-Ченг, та се помолила да сватува на сина ѝ

за момата. Отишъл Цуй-Ен-Ченг при бояджията Пак. Но той се оказал страшно упорит. Той бил беден, но златолюбив.

— Добре — казал, — но искам момъкът да ми наброи пари...
Много пари...

— Колко?

Пак определил толкова голяма сума, че и самият Цуй си поклатил главата, па рекъл:

— И мандарин да поиска дъщеря ти, няма да ти наброи толкова пари.

Той почнал да предумва бояджията да намали цената. Казал му, че момъкът е и здрав, и хубавец, и добряк, и от стар род, и много учен, па е и по сърце на момата.

Пак поотстъпил след тия увещания, но все пак поискал за момата голяма цена.

Като се научил за това, Ху-Та-Чен много се наскърбил. И за десет години не ще събере той с майка си толкова пари.

— Нищо, синко — рекла майката. Недей скърби. Да идем в храма на Кун-Ям, да ѝ се помолим. Тогава всичко ще се нареди. Ти имаш чично, бащин ти брат. Той живее в съседния окръг Шан-Тун и е много богат. За себе си аз не съм искала от него помощ никога, но ти би могъл да сториш това: за тебе не е срамно, братанец си му. Да се помолим на богинята: тя ще помогне всичко да се нареди.

Стегнала майката сина си за път, за дълъг път. Много имало да се върви. Момъкът пътувал от една луна до друга — цял месец.

Най-сетне стигнал, дето трябва. Намерил чично си болен, на легло. Старецът лежал изнемощял. Той приел братанеца си много любезно.

— Благодаря — рекъл, — момко, че дойде при мене, стария си и болен чично. Аз съм богат, много слуги имам, но нямам сродници. Отдавна лежа, все повече и повече слабея, силите ми се не връщат. Май че няма и да оздравея вече. Погрижи се за мене в последните ми дни, пошетай ми, а пък аз ще ти завещая всичко, що имам.

Минали много дни. Ху-Та продължавал да живее у чично си. Чично му все слабеел и слабеел. Станал като сламка.

А в това време дошли лоши известия от родния град на Ху-Та-Чен. В Хонанския окръг се вдигнал бунт срещу манџурците. Много хора били избити и изклани. Жестоки били китайците бунтовници.

На Ху-Та се приискало да си отиде вкъщи — да се погрижи за майка си, но нямало как да остави болния си чичо: той берял душа. И нас скоро умрял. Тогава пък — нови главоболия: погребение, разправии по наследството, уреждане на домакинството. Още много време минало.

А бунтът се разпалвал все повече и повече. От Хонан преминал в съседните окръзи, та чак и в Шан-Тун. Ху-Та не знаел вече, що да прави. И в родния си град не можел да се върне: всички пътища били пресечени. И там, дето бил, не можел да остане — знаели го, че е по потекло манджурец. Макар и да не бил нито военен, нито чиновник, имало от що да се бои.

Един ден Ху-Та се научил, че и в самия Шан-Тун китайците почнали да колят манджурци. Той взел колкото пари намерил вкъщи и през нощта избягал от града.

Прехвърлил се бежанецът далеч на север, дето живеели само манджурци. Там било спокойно и тихо. Заселил се той в едно селце, купил си земя и се заловил за стопанство. Заживял Ху-Та в това село, но все мислел за майка си и за своята годеница.

Веднъж пристигнала в селото отнякъде си една бабичка — престаряла, беззъба, плешива, гърбава.

— Моля ви се, добри хора, съжалете се над мене! Голяма беда ме сполетя. Отдалече съм — чак от Китай. Но по кръв съм манджурка. Затова ме и изпъдиха китайците. Дойдох тук и си казах: „Манджурците ще ми помогнат“. А то никой и чаша вода не ми дава. Идва ми да се продам някому робиня. Но кой ли ще ме купи? Стара съм — не съм за нищо. Не ме бива да работя на нивята. Да ще някой да ме вземе за бавачка и да ме прибере, за един хляб ще му слугувам: пари не ща. Защо ми са пари? Какво ще ги правя? Никой ме и за бавачка не ще. Тежко ми и горко.

Бабата плаче, а хората ѝ се присмиват. Кой ще вземе тая гърбава бабичка дори за бавачка? Ху-Та я видял и си помислил:

„И аз съм изгнаник като тази баба. Може и майка ми сега да се лута в изгнание някъде и да се моли на хората да я приберат — за един хляб да им слугува. Сам-самичък живея аз тук. Ще прибера бабичката — да ми пере ризите. И за мене ще бъде добре, па и ней добро ще направя.“

Бабата се зарадвала, че се намерил добър човек да я прибере. Заживяла при Ху-Та-Чен. И толкова го обикнала, че се грижела за него като за роден син.

И Ху-Та обикнал бабичката заради нейната доброта и грижи. Той се заглеждал често в нея и си мислел:

„Чудна работа! Стара е тая баба, лицето ѝ е сбръчкано и почерняло като гъба, устата ѝ е хълтнала, а все ми се струва, че прилича на някого, когото съм виждал преди години. Само че не мога да си спомня на кого прилича. Сякаш съм виждал едно време това лице младо, без бръчки.“

Но колкото и да си припомнял Ху-Та, на кого му прилича бабата, все не можел да си спомни.

Времето минавало. Ху-Та-Чен постоянно мислел за родината си, за своята майка и за годеницата си Лин-Тчу.

Веднъж бабата му казала:

— Стига си тъжил, синко, стига си жалил! Ти копнееш по родна къща, но не можеш се върна там. Па и да речеш да се върнеш, кого ли ще намериш? Остава ти едно: тук да завъртиш дом. Няма, най-сетне, да умреш ерген. Аз ще ти намеря булка. Ще се задомиши.

— Не — отвърнал Ху-Та, — не ми трябва невеста, която не ми е по сърце.

— Послушай ме синко, — рекла бабата. — Ще ти намеря булка, която ще ти е по сърце. Дай ми пари да ти пригответя каквото трябва за сватбата. Остави на мене — аз да наредя всичко.

За два дена бабичката приготвила всичко. На третия повикала свирачи.

— Всичко е готово — рекла. — Ти, синко, запали свещи във фенерите, па седни, та чакай булката, а — когато тя пристигне — вие, свирачи, я посрещнете с музика. Аз ще отида да я доведа.

Бабата излязла, а Ху-Та останал вкъщи. Чудно му се виждало всичко. Чудно — и не за вярване. Дълго седял замислен. По едно време му се счуло, като че ли на двора някой плаче. Излязъл той с фенер — да види, кой е. Гледа: под ябълката седи мома и тихо плаче.

— Коя си ти? Защо плачеш? Аз съм стопанин на тая къща, можеш да ми кажеш истината.

Още повече се разплакала момата и рекла:

— По гласа те познавам, господине, че не си лош човек. Моля ти се, пусни ме да си вървя. Недей ме кара да ти ставам жена. Всичко ще ти кажа, както си е. Аз съм отдавна сгодена за момък, когото обичам. Отдавна, още от онова време, когато живеехме в Хонан. Моят годеник се казваше Ху-Та-Чен. Аз изгубих следите му, откак замина за Шан-Тун и не се върна. Но още не съм изгубила надежда да го намеря. Съжали ме, господине, пусни ме...

Ху-Та извикал, като чул това:

— Лин-Тчу, моя Лин-Тчу. Ти ли си? Аз съм Ху-Та, твоят годеник.

И вдигнал фенера — да светне, та тя да му види лицето. Но, както бил развлнуван, ръката му се разтреперила и изпуснал фенера. Станало тъмно. Лин Тчу не знаела — да повярва ли, или не. Но престанала да плаче.

Ху-Та я отвел вкъщи. Когато го видяла на светло, паднала на гърдите му и заплакала още по-силно, той път от радост. И Ху-Та заплакал с нея. А музиката засвирила сватбена песен. Музиката свири ли — свири, а те плачат от радост: не могат да дойдат на себе си.

И Лин-Тчу със своя баща, бояджията, били изпъдени от китайците: и те били манджурци. Търсили Ху-Та-Чен, но не могли да го намерят. В Шан-Тун никой не знаел къде се е дянал. Тръгнали на север, към земите на манджурците, и стигнали до тия места.

Ала и манджурците не ги приели любезно, тъй като през време на дългия си живот в Китай те се били съвсем покитайчили. В това време дошъл там един китаец търговец. Видял той Лин-Тчу и поискал да я купи робиня. Казал търговецът на бащата:

— Не е за тебе и за дъщеря ти тук. Ще се мъчите и ще страдате. Продай ми дъщеря си. Като жена ще я имам. Ще я отведа в Китай. И тебе ще взема. Ще живеете при мене безопасно и охолно.

Старецът се съгласил. Но те се наговорили с китаец да извършват всичко скритом — от страх, да не би манджурците да узнаят, че един манджурец продава дъщеря си, та да заловят и китаеца, и него, па да ги накажат. Решено било — да пратят Лин-Тчу през нощта в къщата, дето бил отседнал китаецът, а бащата да дойде на другия ден сутринта.

Лин-Тчу узнала за това чак вечерта; тя се разплакала и не искала да върви, но насила я затворили в една количка и я подкарали към оная къща. Тъкмо били изминали половината път, срещнала ги една суха,

гърбава бабичка, с която вървели четирима души с фенери и носели паланкин^[2].

Бабата казала на мъжете, които придвижавали Лин-Тчу:

— Моят господар ме прати да пресрещна момата и да я отведа вкъщи. Върнете колата, а моите хора ще отнесат момата на паланкина по околен път, за да не разберат хората що става.

Лин-Тчу почнала да се противи отново, но и тоя път я не чул никой; сложили я насила в паланкина и я понесли. Тя плакала през целия път и не запомнила, как са я внесли в двора и са я оставили. Не видяла и къде се била изгубила бабичката. Чак когато заговорил с нея Ху-Та, тя дошла на себе си.

Цяла нощ си разказвали Ху-Та и Лин-Тчу за своите премеждия. И все се гледали един друг — не можели да се нагледат. А музиката свирела, свирела, не спирала. Тъй отпразнували сватбата.

На сутринта пратили при бащата на Лин-Тчу човек — да му каже да не отива при търговеца, а да дойде при дъщеря си и зет си. Но гърбавата бабичка не се върнала. Нито я чул някой, нито я видял. Колкото и да я търсил Ху-Та, не могъл да я намери. И следите й не могъл да хване.

Ху-Та-Чен бил щастлив. Само за едно му било мъка — че майка му не е при него.

Много време минало. Една вечер Ху-Та седял с жена си и тъста си. Някой потропал на вратата, а после се чуло, че нечий глас казва отвън:

— Най-после стигнахме. Сбогом. Запомни, че Кун-Ям винаги помага на ония, които й се молят.

На Ху-Та се сторило, че чува гласа на гърбавата бабичка.

— Кой е там? — попитал той и отворил вратата.

Гледа — на прага стои майка му. Остаряла, погрозняла от мъки и старост. Но той я познал изведенъж. И майка му го познала. От радост и двамата не можели да кажат дума.

Голяма била радостта на всички вкъщи. Па и как да не се радват? Синът не вярвал, че ще види вече майка си, па и тя го смятала за умрял или убит, а ето че се неочеквано срещнали... От радост им идело и да се смеят, и да плачат.

Като си починала от дългия път, майката на Ху-Та разказала как стигнала до селото, дето живеел синът й.

Когато китайците почнали да избиват и измъчват манджурците в Хонан, тя избягала в Шан-Тун. Мислела, че ще намери там сина си. Но не го намерила. А китайците и там избивали манджурците. Последните били принудени да бягат надалеко — дето им видят очите. Не ги търпели ни в градовете, ни по селата.

Жената избягала с други жени в планината. Много мъки преживяла: глад, студ, болести. И то — защо? Заради насилията на манджурските войводи, които притеснявали преди това народа; но пък и китайците, като се вдигнали срещу тях, не знаели що е милост и жалост: когото срещнат, убивали. Такава злоба кипяла в душите им, че не оставили бежанците на мира и в планините. И там нахълтали озверените китайци. Заобиколили мястото, дето се били скрили манджурците.

Всички се разбягали — кой дето му видят очите.

Бабата избягала в една гъста гора. През пънове, дънери и трапища успяла най-сетне да излезе на пътя. Тогава станало нещо чудно — просто да видиш и да не повярваш! Гледа жената — край пътя стои оседлан кон, а до него седи на едно пънче гърбава бабичка.

Тая бабичка й казала:

— Виждам те, стринке, че си съсипана от умора. Моят кон е як и силен: и двете ни ще носи. Я му се яхни!

Качили се и двете на коня. Бабичката го подкарала и той препуснал. Толкова силно полетял, че се не виждало, що има край пътя. И дървета, и бърда, и планини, и потоци, и реки — всичко се мерджелеело, бързо бягало, стапяло се. Като че ли всичко става насян, а не наяве.

Стигнали до морето. Какво голямо море! Край няма. А конят дори с ухо не трепнал. Полетял — право през морето. Като вятър. Просто — да се чудиш! Скочил веднъж-дваж и преминал морето; дори си не наквасил и копитата. А после препуснал по белите планини. Станало студено, много студено.

Затичал се тогава конят още по-бързо и се озовал в Ху-Та-Ченовия двор. Гърбавата бабичка слязла, па помогнала и на жената да слезе. Потупала коня по бедрото — и той се превърнал на златист вълк.

След това бабата почукала на вратата, яхнала се на вълка и рекла:

— Хайде сега, сбогом. Запомни, че Кун-Ям помага на всички, които ѝ се молят.

И се изгубила. Тъкмо тогава Ху-Та отворил вратата.

Изслушал синът майчиния си разказ. И разбрал, че тая бабичка, която е довела при него от сред пътя Лин-Тчу, и оная, която е качила на коня си майка му, за да я доведе до двора му, е същата, която той бил приbral да му гледа къщата.

И чак тогава си спомнил той, чие лице му е напомняло лицето на бабичката. Ясно си спомнил той, че то е лицето на златната статуя на богинята Кун-Ям, в оня храм край пътя, дето той отивал, още като дете, да се моли.

---

[1] Манджури — тунгуско-манджурски народ, населяващ предимно Североизточен Китай, областта Манджурия. — Бел.ел.кор. ↑

[2] Паланкин — покрита носилка. — Бел.ел.кор. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.